

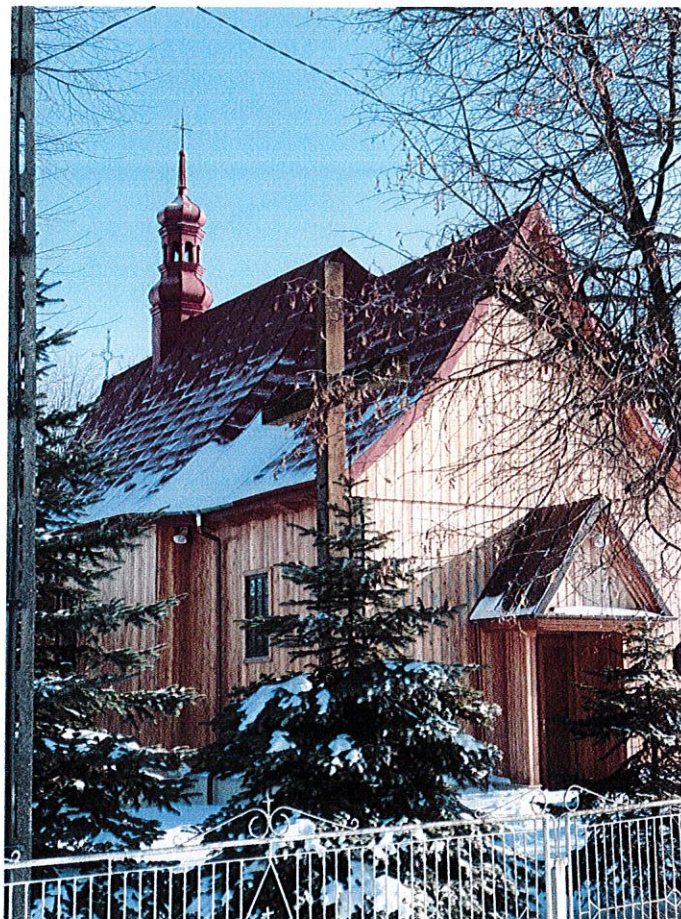

KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI
EWELINA I MARCIN GRUSZCZYŃSCY S.C.

UL. W. ŚWIADKA 1/15, 35-310 RZESZÓW
NIP: 813 352 76 09, TEL. 602 294 131 | 602 494 826
konservacjadziel@gmail.com

PROGRAM KONSERWATORSKICH BADAŃ STRATYGRAFICZNYCH

**Ściany i stropy prezbiterium, nawy i kruchty w kościele parafialnym
pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus z ok. 1662 r. w Stodolach
(gmina Wojciechowice, powiat Opatów, woj. Świętokrzyskie).**

OPRACOWANIE:

mgr Marcin Gruszczyński

Chemia Gruszczyński
Konservator Dział Szuki

KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI
EWELINA I MARCIN GRUSZCZYŃSCY S.C.
ul. W. Świadka 1/15, 35-310 Rzeszów
tel. 602-494-826, 602-294-131
NIP: 813-35-27-609, REGON 180280190

Rzeszów, luty 2021 r.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
Delegatura w Sandomierzu
Załącznik do decyzji/postanowienia

data 23-02-2021 nr 72/9/21

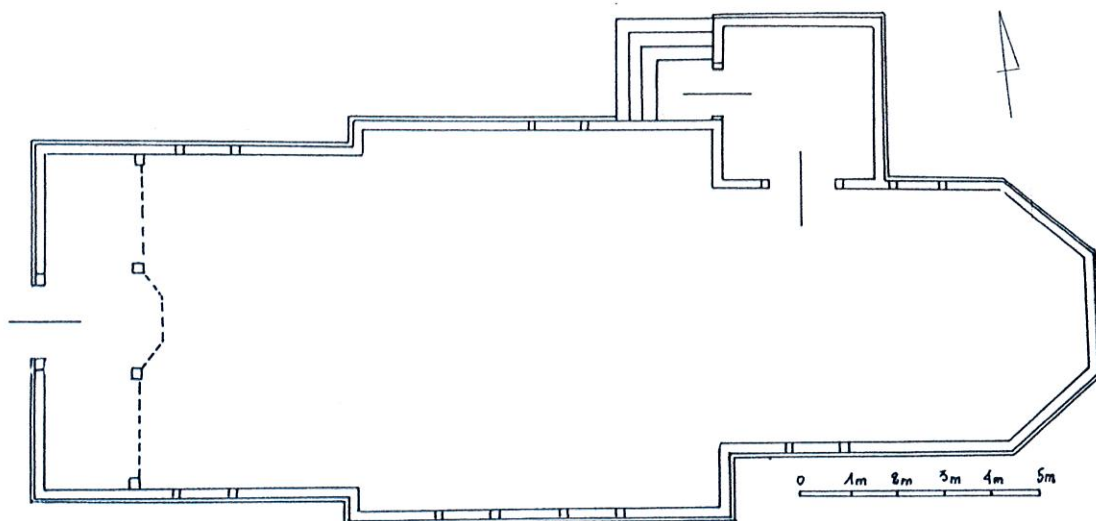
Z up. Świętokrzyskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków
w Kielcach
mgr Leszek Polanowski
Kierownik Delegatury

I. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU.

Drewniany kościół pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus wzniesiony został według tradycji w roku 1662 dla parafii pw. Św. Michała Archaniola w Lasocinie (powiat opatowski). Świątynia konsekrowana została przez biskupa krakowskiego Mikołaja oborskiego w 1664 r.. W roku 1768 i 1930 budynek został przekształcony (głównie w części nawowej). W 1952 r. kościół został przeniesiony do miejscowości Stodoły (powiat opatowski) i tam po odbudowie wg projektu inż. Józefa Jamroza przeznaczony do użytku przez nowopowstałą parafię rzymskokatolicką pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

Świątynia jest orientowana, ma konstrukcję zrębową na wysokiej, kamiennej podmurówce. Rzut budynku podzielić można na węższe prezbiterium, szerszą nawę i węższą kruchtę z chórem, przykryte płaskim stropem opadającym nieznacznie w dół przy ścianach. Całość budynku przykryta jest dwuspadowym, trójdzielnym dachem, wyższym nad nawą, niższym nad prezbiterium i kruchtą. Po zachodniej stronie dachu prezbiterium znajduje się smukła sygnaturka.

Kościół został wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Świętokrzyskiego decyzją z dnia 27.05.2010 r. pod numerem A 586. Wyposażenie ruchome kościoła, przynależące historycznie do wnętrza tj. drewniana, barokowa ambona z I poł. XVIII w., obraz ołtarzowy „Św. Archaniol Michał i Gabriel” z II poł. XVIII w., obrazy olejne na płótnie- stacje Drogi Krzyżowej z II poł. XVIII w. oraz obraz olejny na płótnie „Matka Boska Bolesna” z II poł. XVIII w. zostały wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Świętokrzyskiego decyzją z dnia 22.02.2017 r. pod numerem 402 B.

Rzut kościoła pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Stodołach.

II. STAN ZACHOWANIA.

Po przeniesieniu kościoła z Lasocina do Stodół i jego ponownym montażu w 1952 r. wykonano aranżację wnętrza do potrzeb liturgicznych. Ściany wnętrza zostały przykryte szalunkiem z desek. Ich powierzchnia została pomalowana w kolorystyce jasnougrowej. Na szalunku ścian prezbiterium zamocowane są płyty z namalowaną sceną Ostatniej Wieczerzy oraz dekoracja ornamentalna. Na stropie prezbiterium, pośrodku namalowane jest przedstawienie Matki Bożej Niepokalanie Poczętej w prostokątnej, bordiurowej ramie, na bokach, nad ścianą północną i południową wizerunki Czterech Ewangelistów. Na stropie nawy namalowano pośrodku scenę Zesłania Ducha Świętego, po bokach, nad ścianą północną i południową przedstawienia Świętych: Stanisława Kostki, Wojciecha, Jana Kantego, Kingi, Salomei i Jadwigi. Dekoracja ta powstała prawdopodobnie w 1967 roku, podczas remontu wnętrza kościoła. Od czasu powstania dekoracji malarskiej na ścianach i stropach powstały liczne zniszczenia spowodowane osiadaniem budowli, uszkodzeniami mechanicznymi oraz zniszczeniami spowodowanymi działalnością drewnojadów. Nie ma

informacji o tym, czy pod deskami szalunku wewnętrznego zachowały się wcześniejsze warstwy malarskie. Nad wejściem do zakrystii, pod płytą z dekoracją malarską widoczna jest pierwotna powierzchnia belek konstrukcyjnych ściany północnej. Widać na nich ślady warstw malarskich o błękitnej kolorystyce.

Ślady zabytkowych warstw malarskich na belkach ściany północnej prezbiterium (pod deskami szalunku).

Prawdopodobnie zły stan zachowania pierwotnej polichromii skłonił użytkowników świątyni do przykrycia ścian szalunkiem podczas montażu kościoła w nowym miejscu lub jeszcze w Lasocinie. Deski stropów pokryte są białą warstwą malarską. Na łączeniach desek widoczne są przeklejenia płótnem lub papierem. Powierzchnia desek jest nierówna i dostrzec można na niej ślady ręcznego opracowywania. Istnieje prawdopodobieństwo napotkania zabytkowych warstw dekoracji na ścianach i stropach, a co za tym idzie wykonanie badań stratygraficznych w całym wnętrzu jest niezbędne w celu ustalenia planu przyszłych prac konserwatorskich i remontowych.

III. ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE DOTYCZĄCE BADAŃ ŚCIAN I SKLEPIENIA NAWY I PRZEDSIONKA.

W związku z planowanym remontem konserwatorskim wnętrza drewnianego kościoła w Stodolach wskazane jest wykonanie stratygraficznych badań konserwatorskich warstw malarskich na deskach szalunku wewnętrznego, belkach ścian i stropach. Wykonanie badań pozwoli na określenie ewentualnego zakresu występowania, charakteru i stanu zachowania historycznych nawarstwień plastycznych i podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu konserwatorskim dla całości wnętrza. Po sporządzeniu dokumentacji fotograficznej przed badaniami planuje się wykonanie odkrywek pasowych i sond schodkowych na powierzchniach stropów, wszystkich płaszczyznach ścian prezbiterium nawy i kruchty. Planuje się również miejscowy demontaż desek szalunków ścian w celu stwierdzenia ewentualnego występowania warstw malarskich na belkach ścian. Deski po zakończeniu badań zostaną zamontowane w pierwotnych miejscach. Podczas odsłaniania kolejnych warstw wykonywane będą fotografie dokumentacyjne i zabezpieczająca impregnacja warstw technologicznych. Po wykonaniu odkrywek zostanie przygotowana dokumentacja fotograficzna z naniesieniem numeracji miejsc badań. Pobrane zostaną próbki warstw malarskich w celu wykonania badań laboratoryjnych identyfikujących użyte pigmenty i spoiwa. Wyniki badań ujęte zostaną w dokumentacji opisowej wraz z określeniem stratygrafii badanych płaszczyzn, stanu zachowania i zasięgu występowania ewentualnych dekoracji malarskich. Po wykonaniu badań i ich interpretacji sporządzony zostanie Program Prac Konserwatorskich obejmujący możliwe rozwiązania estetyczne i ewentualną aranżację kolorystyczną wnętrza.

IV. PROGRAM BADAŃ KONSERWATORSKICH ŚCIAN I STROPÓW.

1. Zabezpieczenie terenu prac.
2. Ustawienie atestowanych rusztowań.
3. Wykonanie pomiarów i dokumentacji fotograficznej stropów i ścian w prezbiterium, nawie i kruchcie.
4. Wykonanie sond schodkowych i odkrywek pasowych na płaszczyznach stropów w prezbiterium, nawie i kruchcie. Pobranie próbek warstw do badań chemicznych. Impregnacja wzmacniająca odsłoniętych warstw, ewentualna iniekcja i konsolidacja spękań warstw malarskich przy użyciu niskoprocentowego roztworu Paraloidu B72. Wykonanie fotografii dokumentacyjnych.
5. Wykonanie sond schodkowych i odkrywek pasowych na kilku wysokościach płaszczyzn ściany wschodniej, północnej i południowej w prezbiterium. Pobranie próbek warstw do badań chemicznych. Impregnacja wzmacniająca odsłoniętych warstw, ewentualna iniekcja i konsolidacja spękań zaprawy przy użyciu niskoprocentowego roztworu Paraloidu B72. Wykonanie fotografii dokumentacyjnych.
6. Wykonanie sond schodkowych i odkrywek pasowych na kilku wysokościach płaszczyzn ściany północnej i południowej w nawie. Pobranie próbek warstw do badań chemicznych. Impregnacja wzmacniająca odsłoniętych warstw, ewentualna iniekcja i konsolidacja spękań zaprawy przy użyciu niskoprocentowego roztworu Paraloidu B72. Wykonanie fotografii dokumentacyjnych.
7. Wykonanie sond schodkowych i odkrywek pasowych na kilku wysokościach płaszczyzn ściany zachodniej, północnej i południowej w kruchcie. Pobranie próbek warstw do badań chemicznych. Impregnacja wzmacniająca odsłoniętych warstw, ewentualna iniekcja i konsolidacja spękań zaprawy przy użyciu niskoprocentowego roztworu Paraloidu B72. Wykonanie fotografii dokumentacyjnych.
8. Miejscowy demontaż desek szalunku na ścianach prezbiterium, nawy i kruchty. W przypadku stwierdzenia obecności warstw malarskich na belkach ścian ich impregnacja wzmacniająca oraz ewentualna iniekcja i konsolidacja spękań zaprawy przy użyciu niskoprocentowego roztworu Paraloidu B72. Pobranie próbek warstw do badań chemicznych. Wykonanie fotografii dokumentacyjnych.
9. Montaż odjętych przed badaniami desek szalunku w pierwotnych miejscach.
10. Demontaż rusztowań i uprzątnięcie wnętrza po pracach.
11. Wykonanie dokumentacji opisowej i fotograficznej badanych warstw ze sporządzeniem sprawozdania, zaleceń i programu dalszych prac konserwatorskich w prezbiterium.

Rzeszów, luty 2021 r.

mgr Marcin Gruszczyński
Konservator Dział Sztuki

KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI
EWELINA I MARCIN GRUSZCZYŃSCY s.c.
ul. W. Świadka 1/15, 35-310 Rzeszów
tel. 602-494-826, 602-294-131
NIP: 813-35-27-609, REGON 180280190

Fot. 1,2. Drewniany kościół z 1662 r. pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Stodółach (powiat opatowski). Stan przed wykonaniem badań stratygraficznych. Widok wnętrza prezbiterium i dekoracji z przedstawieniem Matki Boskiej Niepokalanej na stropie.
Wyk. M. Gruszczyński, luty 2021 r.

Fot. 3, 4. Drewniany kościół z 1662 r. pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Stodółach (powiat opatowski). Stan przed wykonaniem badań stratygraficznych. Widok wnętrza nawy i dekoracji z przedstawieniem Zesłania Ducha Świętego na stropie.
Wyk. M. Gruszczyński, luty 2021 r.

Fot. 5, 6. Drewniany kościół z 1662 r. pw. Św. Teresy od Dzieciatka Jezus w Stodółach (powiat opatowski). Stan przed wykonaniem badań stratygraficznych. Widok wnętrza kruchty i dekoracji z emblematem papieskim na stropie.
Wyk. M. Gruszczyński, luty 2021 r.